

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Razplet krize se bo zavlekel precej dolgo

Prve današnje konzultacije. — Velja Vukičević na dvoru. — KDK bo omejila svoje sodelovanje samo na to, da pojasni kroni svoje stališče. — Posvetovanja dr. Korošca in Velje Vukičevića Varnostne odredbe za predsednika KDK

— Beograd, 3. jan. S sprejetjem ostavke je pričel normalni razplet krize. Včeraj popoldne je bil pozvan kot prvi v avdijenco na dvor predsednik Narodne skupščine Ilija Mihajlović, ki je v dveurni avdijenci predlagal kroni najširše konzultacije. Komunikacije, ki je bil objavljen o njegovi avdijenci, naglašajo, da je skupščinski predsednik predlagal konzultacije ne samo vseh šefov parlamentarnih skupin, marveč tudi šefov vseh političnih strank.

Tekom današnjega dne bosta sprejeta v avdijenco predstavnika obeh najmočnejših vladnih skupin, dopoldne Velja Vukičević kot predstavnik radikalnega poslanskega kluba, popoldne pa Ljuba Davidović kot predstavnik demokratske stranke. Za jutri je napovedana konzultacija obeh predsednikov KDK in sicer bi se vršila avdijenca dr. Mačka dopoldne, Svetozarja Pribičevića pa popoldne. Nato bodo sledile avdijence vseh ostalih predstavnikov političnih strank in skupin.

V katerem pravcu se bo razvijala kriza, bodo pokazale šele konzultacije na dvoru. Vsekakor ni računati s skorajšnjo rešitvijo krize, ker smatrajo na merodajnem mestu široke konzultacije za neobhodno potrebne, da se kar najbolj razčisti položaj in najde čim boljši izhod iz krize.

Iz vladnih krogov se širijo verzije, da se bo KDK po konzultaciji svojih voditeljev znova umaknila v Zagreb in prepustila Beogradu reševanje krize, ne da bi hotela nadalje sodelovati. Zato upajo, da bo prišlo do obnove starega režima ter da bo vlada poverjena tkzv. trojki. V ostalih političnih krogih pa te verzije najodločnejše pobijajo in se zavzemajo za sestavo volilne vlade, na katero bi pristala tudi KDK in ki bi morala v najkrajšem času izvesti svobodne volitve.

— Beograd, 3. januarja. Ob 12. V pričakovanju konzultacij na dvoru je vladala danes v beograjskih političnih krogih velika živahnost. V demokratskem klubu se je vršila ves dopoldan seja vodstva demokratske stranke. Velja Vukičević je prišel že ob pol 8. jutraj v radikalni klub, kjer se je do 9.

posvetoval s svojimi intimnimi prijatelji Dragišo Cvetkovićem in Vlado Andrićem. Ob 9. je odšel k dr. Korošcu, kjer je bil tudi predsednik Narodne skupščine Ilija Mihajlović. Vsi trije so se nato posvetovali do 11. ure, na kar je Velja Vukičević odšel na dvor. Da li je bil samo pri ministru dvora Jankoviću, h kateremu često zahaja na referate in posvete, ali pa je bil sprejet v avdijenco v svrhu konzultacije, trenutno še ni znano. Ob 12. se Vukičević še ni vrnil z dvora.

Dopoldne se je mudil na dvoru tudi šef beograjske policije Manojlo Lazarević. Zatrjuje se, da je šel poročat o varnostnih ukrepih, ki jih je ukrenila beograjska policija, da prepreči morebitne incidente povodom prihoda Svetozarja Pribičevića in dr. Mačka v Beograd.

Kakor se je danes zatrijevalo v informiranih krogih, je avdijenca Velje Vukičevića in Ljube Davidovića odgodena do prihoda Ace Stanojevića, ki pride v Beograd danes popoldne. Zatrjuje se namreč, da bo izmed šefov političnih strank odnošno parlamentarnih skupin sprejet v avdijenco najprej Aca Stanojević, nato Ljuba Davidović, za tem dr. Maček in Svetozar Pribičević in šele na to Velja Vukičević kot predstavnik radikalnega poslanskega kluba. V radikalnih in v krogih trojke je izzvala ta vest veliko razburjenje, ker se boje, da bo po takem vrstnem redu konzultacij padla odločitev še prej, predno bodo prišli do besede predstavniki sedanega režima. Namreč nobena tajnost, da se Aca Stanojević glede rešitve krize ne strinja z Veljo Vukičevićem in dr. Korošcem, marveč da se tudi on približuje stališču demokratov in zavzema za zблиžanje s KDK.

razum, da pa so zahteve KDK preveč ekstremne in zato nesprejemljive. Že bližnji dnevi bodo pokazali, ali je v srbijski javnosti še vedno vsldran velikosrbski hegemonizem, ali pa je vendarle že prodrlo spoznanje, da o polje politika, ki lo vodi Velja Vukičević in dr. Korošec, neizogibno v propad in da je edina rešitev i za državo i za državo in narodno celino v svobodnih volitvah in v osiguranju popolne enakosti in enakopravnosti v državi.

Poslovilnj banket Korošceve vlade.

Beograd 3. januarja. Drevi priredi dr. Korošec v hotelu «Srpski kralj» poslovilnj banket ministrom svojega kabineta. Na banketu so povabljeni tudi drugi pristaši režima g. Vukičevića in Korošca.

Beograjska špecialiteta.

— Beograd, 3. januarja. Beograjska mestna občina je uvedla nenavadno novotarijo. Kakor znano, se Beograd nikakor ne more rešiti prahu in blata. Mesto modernega tlakovanja cest in higijenskega čiščenja ulic pa je beograjska občina sedaj odredila, da avtomobili, ki prihajajo od zunaj, ne smejo prej pasirati mestne meje, dokler jih ne umijejo.

Danes se vrši v Zagrebu odločilna seja KDK

Uvodno posvetovanje predsedstva HSS. — Razprava vodstva KDK o stališču do krize. — Drevi odpotujeta Pribičević in dr. Maček v Beograd.

Zagreb, 3. januarja. Danes se je sestel k svoji seji izvršni odbor KDK. Seje so se udeležili vsi člani, med njimi tudi dr. Trumbić. V vseh političnih krogih, osobito pa v Beogradu z naraščajočo napetostjo pričakujejo poročila o sklepih, ki bodo sprejeti na današnji seji, ker ni dvoma, da bodo ti sklepi merodajni za stališče, ki ga bo zavzela KDK v razpletu krize.

Ob 10. dopoldne se je sestalo v sabornici h konferenci predsedstvo HSS. Seje so se udeležili dr. Maček, Predavec, Košutić in dr. Krnjević. Ob pol 11 so prispele v sabornico Svetozar Pribičević, Vilder dr. Popović in pozneje dr. Kramer, na kar je pričela seja vodstva KDK. Seja ob 12.30 še

traja in rezultat posvetovanj ni znan.

Kakor poročajo opoldanske «Novosti», dr. Maček in Pribičević doslej še nista prešla poziva na avdijenco. Prav tako pa se tudi ne potrjujejo vesti, da bi bil ta poziv poslan preko zagrebškega velikega župana generala Maksimovića. V Beograd je bilo namreč sporočeno, da bi se predstavniki KDK ne mogli odzvati pozivu, ki bi jim bil izročil po generalu Maksimoviću. Zatrjuje se, da bo, odnošno da je že poslan poziv drugim potom in to po posebnem kurirju. Če bo poziv prispel tekom današnjega popoldneva bosta dr. Maček in Pribičević še noč odpotovala v Beograd.

Posredovalna akcija vseučiliških profesorjev

Zanimiva beograjska vest. — Doslej politično pasivna inteligenca stopa iz rezerve. — Spomenica univerzitetnih profesorjev političnim činiteljem.

— Beograd, 3. januarja. Današnje «Vreme» objavlja senzacionalno vest o akciji univerzitetnih profesorjev beograjske, zagrebške in ljubljanske univerze, ki so sklenili stopiti kot predstavniki intelektualcev vseh treh juoslovenskih plemen iz dosedanje rezerve ter aktivno odločati v reševanju državne krize. Prvi del te akcije bo obstojal v sestavi obširne spomenice, ki bo naslovljena na vse merodajne politične faktore. Ta spomenica je v glavnih potezih že sestavljena in je podrobna redakcija poverjena osebnemu odboru pod predsedstvom beograjskega univerzitetnega profesorja dr. Arangelovića.

Spomenica univerzitetnih profesorjev opozarja v uvodu na težko stanje, ki je zavladalo v državi po usodenem 20. juniju, in naglašajo, da je napočila 12. ura za rešitev vedno globlje krize, ki izpodreja državo pri njenih ko-

reninah. Spomenica povdarja, da se mora najti skupna baza za doseg sporazuma večine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in izraža globoko prepričanje, da je tak sporazum od dobri volji vseh v poštve prihajajočih činiteljev takoj mogoč. Sedanja generacija nima pravice, da na lahkomišeln način zaigra pridobitve, ki so last prejšnje in bodoče generacije in ki so priborjene s tolikimi žrtvami. Sprejete ekstremnih zahtev na eni ali drugi strani bi pomenilo diktat nad drugimi. Zato sta potrebni na obeh straneh popuščanje in uvidevnost.

Prihodnje dni bo sklican v Beograd velik manifestacijski shod, na katerem bodo zastopniki beograjskih, zagrebških in ljubljanskih univerzitetnih profesorjev razložili svoje stališče in nato izročili sprejeto spomenico vsem merodajnim činiteljem.

Vremenske katastrofe v Evropi in Aziji

Silni snežni meteži in morski viharji v Franciji in Španiji. — Katastrofalen orkan na Japonskem.

Pariz, 3. januarja. Proti bivšemu francijanci vladajo že dva dni silni snežni zameti, tako da je promet ustavljen skoraj na vseh železniških progah. Več vlakov je obtičalo v snegu in jih doslej še niso osvobodili. Bati se je, da bodo potniki radi hudega mraza mnogo trpeli.

Tudi na morju razsaja neurje. Nešteto ribiških čolnov je izginilo brez sledu, pa tudi večji parniki, ki jih je neurje zalotilo na odprtem morju, so v nevarnosti. V marsikateri luki se je potopil parnik «General Journal», ki je prispel iz Alžira. Rešilo se je samo 12 oseb. Na nekem drugem parniku je utonilo sedem ljudi, ki so kljub prepovedi kapetana odšli na krov in jih je ogromen val odnesel v morje.

V Pariz prihajajo vsi vlaki z ogromnimi zamudami. Tudi na krajših progah je promet radi visokega snega zelo otežkočen. V južni Franciji so prekinjene skoraj vse telefonske in brzojavne zveze.

— Saragossa, 3. januarja. Tukaj je razsajalo v minulih noči tako neurje, da ga ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Najprej je snežilo, nato pa se je vili ploha s točo. Prekinjene so vse telefonske zveze, voda pa je mestoma tako izpodjedla železniške proge, da je mesto popolnoma odrezano od zunanega sveta. Radi potrganih električnih

nih napeljav je nastalo več požarov, ubitih pa je bilo tudi mnogo ljudi.

Tokio, 3. januarja. V severnih pokrajinah in na morskih obalah razsaja strahovit orkan. V Niigati je vihar porušil več sto oš, pri čemer je bilo ubitih mnogo ljudi. Parnik «Toiotony» je utonil z vsemi potniki in z vso posadko. Železniški promet je ustavljen, telefonske zveze pa so večinoma prekinjene.

Zasneženi vlaki na splitski progi.

Zagreb, 3. januarja. Tudi na Hrvatskem in v Slavoniji, zlasti pa v Liki vladajo hudi snežni zameti. Liska proga je že tako zatrpana s snegom, da jedva vzdržujejo železniški promet. Vlaki prihajajo z velikanskimi zamudami. Na progi je stalno več vlakov, ki samo čistijo progo. Kljub temu pa zameti sproti ustvarjajo nove snežne barike. Brzovlak, ki je snoč odjedal proti Splitu, je moral postati na postaji Medak, ker je bila proga s snegom tako zadelana, da sta pred njim že dva vlaka obtičala na odprti progi. Tudi beograjski vlaki prihajajo z večurnimi zamudami.

O prometni katastrofi, povzročeni po snežnih zametih na Krasu, poročamo na 2. strani.

Demisija bolgarskega vojnega ministra

Sofija, 3. januarja. Vojni minister general Vlkov je imel danes dopoldne dolgotrajen sestanek z ministrskim predsednikom, ter mu je pri tej priliki izročil svojo ostavko. Kakor se zatrijuje, bo ostavka generala Vlkova sprejeta šele po pravoslavnih božičnih praznikih. Vlkov bo istočasno imenovan za poslanika v Rimu. Kot njegov naslednik v resoru vojnega ministra se imenuje sedanji šef generalnega štaba general Bakarov.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 8. januarja. Ljubljanska kronika zadnje čase ne nudi nič posebnega. Tatovi, potepuhi in slični sodrga so jo ubrali iz mesta, sneg pa je pregnal tudi vse one ptičice, ki sicer ob suhem vremenu rade postavljajo pred kolo dvorom ali ki se zvečer rade sprehajajo pod Tivolijem. Na policiji imajo božanski mir in urejajo stare spise. Razen par beračev in pijančkov nimajo posebnih gostov.

Danes je bilo prijavljenih par pretepoz, čijih epilog bo na policiji, morda pa tudi na številki 28. Samo trnovska stražnica je prijavila večjo tatvino, ki je bila pa tudi že izvršena v starem letu.

Dne 29. decembra je bil namreč poselstnik in prevoznik Janku Tomcu, stanujočemu v Svabičevi ulici 15, ukraden izpod šupe v Jeranovi ulici in odpeljan dvo sedežni voz-brek, vreden 6000 Din. Tatu je policija že na sledu, — Mesar France Lovše, stanujoč na Tržaški cesti 47, je imel lenega in mladega volčjaka, ki sliši na ime »Brdavce«. Včeraj ponoči je volčjak iz svoje utice brez sledu izginil. Nekdo ga je odpeljal Lovše ima 200 Din škode.

Za novo leto je imel neprijeten doživljaj dijak Viktor Meden. Silvestrovo je dočkal v kavarni »Zvezda«, toda domov je prišel brez suknje. Nekdo mu jo je nam-

reč smel z obešalnika. Mladen trpi okoli 1700 Din škode. Drugače vse tri dni ni bilo v Ljubljani posebnih dogodkov, kar je dokaz solidnosti našega mesta.

Danes okoli 8. jutraj je pričelo goret v pisarni objekta 14. v belgijski vojašnici. Požarniki so bili na pomoč gasilci, ki pa niso intervenirali, ker so vojaki med tem že sami ogenj pogasili. Zgorelo je samo par aktov in je škoda prav neznamna.

Po deželi se pa še vedno klatijo premeteni sleparji, ki izkoriščajo naivnost našega ljudstva. Tako se je pri posestniku Lisec v Požanski gorici nedavno oglašil mlad slepar. Znal je zakoncemah pihati na dušo in poslužil se je starega trika, češ da zna s posebnim aparatom razmoževati denar. »In si ga bomo potem lepo razdelili!« je hitel pojasnjevati. Za eksperiment je seveda rabil več bankovcev, ki sta mu jih zakonca radevolje posodila. Seveda nista videla ne denarja, ne sleparja. Sedaj ga iščejo orožniki.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 0—22.855, Berlin 13.525 — 13.555 (13.54), Brusel 0—7.912, Budimpešta 0—9.917, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 7.996 — 8.026 (8.011), London 275.68 — 276.48 (276.08), Newyork ček 56.655 — 56.855 (56.755), Pariz 0—222.52, Praga 168.1 — 168.9 (168.5), Trst 296.75 — 298.75 (297.75).
Efekti: Celiska 158.—0. Ljubljanska kreditna 125.—0. Praštediona 920.—0. Kreditni zavod 175.—0. Večve 114.—0. Kranjska industrijska 295.—0. Ruše 260.—280, Stavbna 56.—0. Šešir 105.—0.

Les: Tendence nespremenjena. Zaključnih je bilo 10 vag. lesa.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 801.10, London 13.54, Budimpešta 9.92, Milan 297.75, London 276.08, Newyork 56.755, Pariz 222.52, Praga 168.50, Curih 1095.6.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 73.15, Berlin 123.55, Praga 15.38, Budimpešta 90.50, Milan 27.17, London 25.19, Pariz 20.30, Newyork 519.30.

Odpiranje in zapiranje trgovskih in obrtnih poslovalnic

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal novo naredbo o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtnih poslovalnic, ki je stopila v veljavo s 1. januarjem.

»Uradni list« objavlja naredbo velikega župana o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih poslovalnic, ki je stopila v veljavo s 1. januarjem t. l.

V splošnem smejo biti v okoliš ljubljanske policijske direkcije odprte trgovinske obratovalnice od 8. do 12. in od 14. do 18. obrtne obratovalnice pa od 7. do 12. in od 14. do 18.

Prodajalnice kolonijalnega, delikatesnega, specerijskega in mesanega blaga ter kramarske obratovalnice smejo biti v okoliš ljubljanske policijske direkcije poletni in pozimi od 7. do 12. in od 15. do 20. pozimi pa od 7. do 12. in od 15. do 20. pozimi pa od 7. do 12. in od 15. do 20.

Specijalne delikatesne trgovine s pravico točenja alkoholnih pijač smejo biti poletni in pozimi od 8. do 12. in od 15. do 20. Trgovine s papirjem in knjigami od 8. do 12. in od 14. do 18. trgovine z modnim blagom od 8. do 12. in od 14. do 19. trgovine z železnico od 8. do 12. in od 14. do 18. cvetličarne poletni in pozimi od 8. do 20. pekarske prodajalne poletni od 5. do 20. pozimi pa od 6. do 20. mesnice od 5. do 12. in od 17. do 19. mesarske stojnice in barake od 5. do 13. prodajalne živiliških potrebščin, ki se bavijo izključno s prodajo lahko pokvarljivih vžgali, sadje in zelenjave, od 6. do 20.

Poslovanje na stojnicah na cestnih križiščih, ne zagrajenih prostorih, po vezah, hodnikih in barakah ni dovoljeno v času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice. Prodajanje novin, revij in časopisov, pečenega kostanja, brezalkoholnih pijač, alve in sladolede je po ulicah dovoljeno poletni od 5. do 22. pozimi pa od 6. do 22. Po javnih lokalih je dovoljeno samo prodajanje novin, revij, časopisov, cvetlic in kočevskih predmetov do 22.

Bančni in slični zavodi smejo biti odprti od 8. do 13. in od 15. do 18. posojilnice od 8. do 14. podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnici poletni od 5. do 20. pozimi od 6. do 19. brivske in frizerske obratovalnice v mestu Ljubljani od 8. do 12. in od 14. do 19. ob sobotah in dnevih pred prazniki pa 1 uro dalje, t. j. do 20. fotografske obratovalnice od 8. do 12. in od 14. do 19.

Obrtne delavnice, v katerih je poslovanje oseba organizirano z izmenami smejo biti odprte čez polno, toda v tem času ne smejo opravljati nobenih poslov s strankami. Predko določene meje in sicer največ še za 2 uri zvečer smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice na dan pred

božičem, pred velikonočnimi prazniki, pred binkoštnimi in ob dneih letnih sejmov.

Okrepčevalnice in splošne obratovalnice, v katerih se prodajajo mizna jedila in alkoholne pijače izključno za konzum v lokalu, smejo biti poletni od 7. do 22. pozimi pa od 7. do 31. Obratovalnice, v katerih strežijo gostom z brezalkoholnimi pijačami, javne kuhinje, prodajalne mleka in slaščičarne smejo biti odprte poletni od 5. do 22. pozimi pa od 6. do 21.

Ob nedeljah morajo biti zaprte vse obratovalnice, v kolikor niso določene izjeme, nadalje morajo biti zaprte ves dan na kraljev rojstni dan 17. decembra, na praznik ujedinenja 1. decembra, samo dopoldne na Vidov dan 28. junija in na dan apostolov Cirila in Metoda. Prav tako morajo biti zaprte ves dan na novega leta dan, na dan sv. Treh kraljev, na dan sv. Rešnjega telesa, na dan vseh svetnikov in na božični dan, od 12. ure dalje na dan sv. Jozefa 19. marca, na praznik vnohoda, na dan sv. Petra in Pavla 29. junija, na dan Marijinega vnebovzeta 15. avgusta in na dan Marijinega brezmadežnega spočetja 8. septembra.

Izjemoma smejo biti odprte ob nedeljah in praznikih vse dan kavarniške in gostilniške obratovalnice, javne kuhinje, prodajalne mleka in slaščičarne, fotografske obratovalnice, obratovalnice za pogrebno opremo, barake in šotori za prodajanje slik, knjig, igračk, sladolede in medicinskih izdelkov in cerkvenih praznikov, vse trgovinske obratovalnice, če je ob nedeljah letni sejem, prodajanje revij in časopisov po ulicah in lokalih.

Samo dopoldne smejo biti v nedeljah odprta podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnici in sicer od 6. do 12. cvetličarne od 8. do 12. na dan vseh svetnikov od 19. ure 31. oktobra do 12. ure 1. novembra, pekarske prodajalne od 6. do 12. okrepčevalnice in slični obrati od 7. do 12. stojnice od 7. do 12.

Brivske, frizerske in kozmetične obrtne obratovalnice morajo biti v Ljubljani na periferiji, t. j. v Vodmatu, Šiški in na Viču ob nedeljah zaprte, ob praznikih pa odprte od 8. do 12.

Vse trgovinske in obrtne poslovalnice smejo biti na nedeljo pred božičem odprte od 8. do 13.

Kjer se doba, odrejena za odpiranje in zapiranje obratovalnic, ne ujema z delovnim časom pomožnega osebja, se mora to osebje izmenjavati.

Prekršitve te navedbe se kaznujejo z globo od 50 do 3000 Din.

Nevaren zločinec pod ključem

Zagrebska policija ima pod ključem nevarnega tatu in homoseksualca Jeftića, ki je sleparil in kradel na debelo, dokler ga niso razkrinkali.

V zaporih zagrebske policije se nahaja nevaren kriminalni tip. To je neki Milan Jeftić iz Valjeva v Srbiji. Jeftić je nevaren slepar in homoseksualec. Bil je že večkrat kaznovan in sedaj ga iščejo mnoga sodišča radi raznih deliktov. Jeftić je star 43 let. L. 1923 ga je sodišče v Petrinjah obsodilo na 2 leti težke ječe, ker je oskrnil nekega dečka. V Zagrebu je izvršil podobne zločine. L. 1927 mudil se je v Zagrebu in je osleparil več strank za velike vsote. Nekega dne je srečal pri južnem kolodvoru nekega 11letnega dečka, učenca 4. razreda osnovne šole. Z raznimi obljubami in s sladkorčki je zločinec izvalil dečka v svojo sobo in ga spolno zlorabil. Dečkov oče ni vedel, kaj je s sinom, ker ga ni bilo domov in je o tem obvestil zagrebsko policijo. Po treh dneh so detektiv našli dečka v družbi z Jeftićem. Prvo noč je zločinec prenočeval z dečkom v gostilni »Velebit«. Drugo in tretjo noč je pa našel sobi pri neki gospodinjji v Petrinjski ulici. Gospodinja je rekla, da je deček njegov sin, ki je pa podoben materi in ne njemu. Nihče ni sumil, da je Jeftić zločinski tip in spolni perverznez. Izpolnil je vsako dečkovo željo ter ga tako pridržal pri sebi.

Ko so detektiv našli dečka in ga oddali staršem, je Jeftić pobegnil iz Zagreba. Za njim so izdale zagrebske in še druge policijske oblasti tiralo. Jeftić je pa izginil brez sledu in šele pred dnevi se je policiji posrečilo aretirati ga. Zadnji dve leti je izvršil številne tatvine in sleparije. Vse je osleparil na isti način. Prišel je samozavestno k svoji žrtvi in se ji predstavil za Jeftića ali Jeftanovića, trgovca in izvoznika sliv ali za trgovca z žitom iz Beograda, Valjeva ali kakega drugega mesta iz Srbije. Trgovsko stroko in mesto je spreminjal po potrebi. Potem je vsakemu pripovedoval o smoli, ki jo je imel na potovanju. Ko je prišel v Zidani most, so ga okradli, tako da je sedaj brez denarja. Prosil je za malo posojilo, dokler ne dobi denarja, po katerem je že brzojavil. Imel je samozavesten nastop in bil je lepo obložen. Zato je prevaril marsikoga. Verovali so mu in mu posojali denar.

Lani je Jeftić osleparil na ta način več Zagrebčanov. Pripovedoval je vsem zlagano zgodbo o tatvini v Zidanem mostu. Pred nevi je prišel Jeftić v Bielovar in je takoj skušal priti do denarja. Šel je k po veljniku tamošnjega polka in mu pripove-

doval o smoli, ko so mu izmaknili na Zidanem mostu denarico. Prosil je polkovnika za posojilo, dokler ne dobi denarja iz Valjeva, po katerem je že brzojavil. Tu je pa slepar nasledel. Poveljnik je vprašal telefonično pošto, če je Jeftić oddal brzojavko

v Valjevo, od koder je dobil odgovor, da take brzojavke ni nihče oddal, je poklical policijo, ki je Jeftića takoj aretirala in oddala zagrebski policiji. Ko bo ta odkrila vse Jeftičeve grehe, ga izroči sodišču.

Tajna roka v zagrebski kavarni „Corso“

Preiskava v zadevi atentata na detektiva Grauerja še ni končana. — Policija išče krivce med zagrebskimi mladinci, pa nima sreče.

Preiskava o druznem atentatu na policijskega agenta Grauerja v kavarni »Corso« v Zagrebu na sv. večer še vedno ni končana. Aretranih je bilo več osumljencev, a dosedaj pa še nobenemu niso mogli dokazati najmanjše krivde. Tako bodo še nadalje v preiskovalnem zaporu. Glavni osumljenec je natak Marko Ožanić. Zdi se pa, da policija sama ni zadovoljna z materialom, ki ga je zbrala proti Ožaniću. Kajti pred sodiščem bi indicije, ki jih je dosedaj zagrebska policija dobila proti Ožaniću, ne veljale in Ožanić bi bil oproščen, ker ni prav za prav dokaz, da je bila njegova tajstvena roka, ki se je prikazala izza zavese v kavarni »Corso« in je streljala na detektiva Grauerja. Policija pa še vedno trdovratno vztraja pri domnevi, da je Ožanić atentator ali pa vsaj glavni skrilovec. Dokazuje za to hoče dobiti med Ožanićevimi prijatelji in znanci in med zagrebskimi mladinci.

Zato je policija aretirala tudi Miro Miloradović, uradnika pri tvrdki »Papirus«. Pri Miloradoviću je bil Ožanić v gostih in pri njem je tudi prebil božični noč. Na božič je Miloradović posetil s soprogom neke svoje prijateljke. Ožanić in dva Miloradovičeva sorodnika so pa ostali v stanovanju. Pregledali so dolgočasno igrano in prepevanje. Ožanić je tedaj tudi nekaj pisal. Soprog aretriranega Miloradovića je izjavila da ne ve, kaj je Ožanić tedaj pisal, najbrž čestitke svojim prijateljem za praznike. Zvečer se je družba razšla in Ožanić niso več videli. Miloradović se je vrnil s soprogom okoli polnoči in legel takoj spa. Ko je njegova žena zjutraj pospravila sobo, je našla pisma, ki jih je pisal Ožanić. Njih pogle-

dala, temveč jih je takoj oddala svojemu možu, ki je rekel, da jih bo oddal Ožaniću. Miloradović je zjutraj odšel v pisarno, isto dopoldne je pa prišel detektiv in ga iskal. Ko je prišel opoldne domov, je Miloradović ženi povedal, da je pošta izdala za Ožanićem tiralico in da ga ima na sumu kot atentatorja na Grauerja. Popoldne se je Miloradović zopet vrnil v pisarno, kjer so ga še isto popoldne aretirali. Dva detektiva sta ga privedla v stanovanje in v njegovi navzočnosti preiskala stanovanje. Policija je njegovi ženi prepevala z njim vsak razgovor. Politijski uradnik ji je pa rekel, da dobro ve, da Miloradović ni bil atentator, toda osumljen je, da je Ožanića skrilal po atentatu, ko ga je policija iskala.

Včeraj dopoldne je policija zastopala še dva mladinka Lukića in Krašnička. Vprašali so ju, kje sta bila za časa atentata v kavarni Corso. Oba sta dokazala svoj alibi. Lukića ta čas sploh ni bilo v Zagrebu. Dokazal je z železniško karto, ki jo je slučajno obdržal, da je odpotoval. Krašniček je pa tudi dokazal, da je bil od sedme do 9. ure v soboto v kavarni »Žumec«.

Policija je tudi osumila Ožanićevega brata, ki je vajenec v kavarni »Corso«, da je odprl stranska vrata v kavarni, skozi katera je vstopil atentator, pol ure pred atentatom. Glede na to je sluga »Danice« d. d. Stjepan Novčić sporočil policiji, da je skozi stranska vrata vstopil v kavarno »Corso« že ob dveh popoldne. Sedel je v kavarni nad eno uro. V tem času je vstopilo skozi ta vrata več gostov. Iz tega je sklepati, da so bila vrata odprta ves popoldan in da jih ni Ožanićev brat odprl šele pol ure pred atentatom.

Zločinec, ki se smeje

Zagreb ima kar tri senzacionalne preiskave, ki razburjajo javnost že več tednov in nikakor ne morejo končati. Te dni je policija oddala v zapore sodišča Gabriella Smidta, ki je osumljen, da je pri demonstracijah dne 1. decembra ustrelil Stanka Petrića. Nadalje je še vedno nepojasnjen drzen atentat na detektiva Grauerja. Tretja najzanimivejša preiskava je pa proti moriču branjevca Škorjancu Vekoslavju Štoku, ki ga je policija izročila sodišču.

Kakor smo že poročali, je Štok takoj priznal, da je umoril branjevca Škorjancu na Novi poti. Čez nekaj dni, ko je videl, da policija razen njegovega priznanja nima drugega dokaza, da je on morilec, je Štok začel tajiti in je hotel dokazati, da je bil za časa zločina v Ljubljani. Policija pa je kmalu ugotovila, da Štok ta čas ni bil v Ljubljani. Preiskovala je še naprej in dobila dokaze, ki obremenjujejo Štoka in potrjujejo domnevo, da je on pravi morilec starega Škorjancu. Včeraj je policija izročila sodišču dokazni material, med katerim se nahaja tudi sekira, s katero je bil umorjen Škorjancu. Sekiro so našli v baraki po umoru. Mislili so sprva, da je lasti branjevca Škorjancu. Po aretaciji Štoka in njegovem priznanju so pa ugotovili, da je morilec prinesel sekiro s seboj. Štokov brat in poslovojec njegove trgovine sta izjavila, da je izginila iz trgovine sekira, ko je Štok zapustil bratovo hišo. Štokov brat je celo izjavil, da prišede, da je sekira, ki so jo našli v baraki njegova in da jo je odnesel Štok, ko je odšel od njega.

Kje ste kupili sekiro, so vprašali Štokovega brata.

V Ilci pri Solarju! Kупoval sem jo s Štokom. On jo je izbral, jaz sem jo pa plačal.

Policija je pokazala sekiro v trgovini, kjer so jo res spoznali. Tvrdka je naročila sekiro v inozemstvu in nobena druga trgovina v Zagrebu nima takih sekir na prodaj.

Štok je tudi po teh dokazih ostal ravnodušen in se je smejal, ko je odgovarjal na vprašanja.

— Ali sta z bratom kupovala to sekiro?
— Sva.
— Ali je to ta sekira, — so ga vprašali in mu pokazali sekiro.
— Ne vem.
— Zakaj ste prvič vse priznali, sedaj pa tajite.

— Tak sem. Tak je moja navada. Najdite »corpus« pa bom vse priznal, je odgovoril Štok smeje.

Opozorilo potujočim agentom in trgovskim potnikom

Davčna administracija v Ljubljani razglasa:

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodke od podjetij, obratov in poklicev po čl. 42. 2. skupina, točka 1 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 in pravilnika k temu zakonu. Neizpolnjevanje tega davek pred začetkom poklica v letnem iznosu 1000 Din (čl. 52 in 59 omenjenega zakona o neposrednih davkih).

Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celotnem letnem iznosu po 1000 Din, če se pa poklic prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v (polovničnem) znesku 500 Din, člen 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih. Če se potujoči agent in trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačevanju davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni iznos rednega davka. Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačevanju davka davčni list (karta), katerega dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (člen 157 omenjenega zakona o neposrednih davkih).

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov v obče v tuzemstvo, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v členu 148, točka II. 5. pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih. Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službe-

vaše umetnosti?

— Morda, gospod, toda taka jed zahteva zvišanje moje plače.
— Za koliko?
— Za petdeset frankov.
— Pet in dvajset!
— Petdeset!

In tako se je rodila »riba Venere Miloške«. To je bila res umetnina. Niti misliti si ne morete, kako božanstvena je bila. Mislim, da se maste zdaj z njo svetniki v nebesih. Porcija je stala deset frankov, kar je bilo zelo poceni. In kaj mislite, da se je zgodilo? Ista »riba Venere Miloške« se je pojavila »Pri dveh pitanih pujskih« za osem frankov.

Dechappe je bil uničen. Zvišal je Dubecu plačo še za petdeset frankov, ko mu je kuhar svečano obljubil da napravi »narstek boginje Psihe«.

Seveda je lastnik restavracije »Pri dveh pitanih pujskih« takoj poklical glavnega kuharja, zelo mlado in dražestno damo, in ji dejal:

— Madame, ali bi znali napraviti enak »narstek boginje Psihe«?

— Seveda, samo če mi zvišate plačo za dvajset frankov.

Tako se je zgodilo, da sta tekmovali obe restavraciji celih pet let in premoženje obeh kuharjev je zelo naraslo. Tedenska plača kuharja »Pri dveh pod-

nem razmerju, se pozivljajo, da izpolnijo svojo davčno dolžnost in plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 3. januarja 1929; katoličani: Genoveja; pravoslavni: 21. decembra, Julijana.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprti.
Opera: »Dalibor« D.
Kino Matice: »Kozak«.
Kino Ideal: »Moral«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkovec, Mestni trg, Ramor, Miklošičeva cesta.

Direktna zveza Ljubljana-Trst pretrgana

Veliki zameti na Krasu. — Orient-ekspres vozi preko Jesenic.

Radi velikih snežnih zametov na Krasu je direktna železniška zveza med Ljubljano in Trstom pretrgana. Veliki so zameti na progi med Divačo in St. Petrom na Krasu. Dunajski brzojavak, ki bi imel privoziti snovi v Ljubljano, je radi zametov običaj blizu Gorenjih Ležev v snegu. Kakor javljajo iz Postojne, je dunajski brzojavak pri Gorenjih Leževah najprej iztril in nato so ga snežni meteži popolnoma zameli. Ustavljen je zato ves potniški in tovarniški promet od St. Petra dalje proti Trstu in nasprotno. Italijanska železniška uprava ne prevzema nobene garancije glede odprave potniških vlakov v smeri proti Trstu. Vlaki, ki prihajajo iz Italije preko Jesenic, imajo velike zamude. Orient-ekspres, ki bi imel noč ob 1. prispeti v Ljubljano, je bil iz Gorice dirigan preko Podbrda in Jesenic ter prispe v Ljubljano šele popoldne.

Zveza s Postojno odnosi St. Petrom so vzpostavljene in se do St. Petra vrši promet neovirano. Dunajske direktne vlake bodo danes z ljubljanskega glavnega kolodvora dirigirali čez Jesenice. Po poročilih iz Postojne niso še do danes odkopali zametanege brzojavka. Potniki so skušali na vse mogoče načine najti zavetje. Mnogi so vso noč zmrzovali v zametih.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA.

Četrtek, 3. jan.: Zaprti.
Petek, 4. jan.: »Betičemska legenda«. A.
Sobota, 5. jan.: »Dobri vojak Švejk«. Znižane cene. Izv.

LJUBLJANSKA OPERA.

Četrtek, 3. jan.: »Dalibor«. D.
Petek, 4. jan.: Zaprti.

Iz gledališke pisarne. Danes v četrtek 3. t. m. se poje v operi pri ljubljani Smetanova opera »Dalibor« za abonente reda D. V. glavnih paragrah nastopijo ga. Thierry-Kavčičova in Poliova ter gg. Marček, Mohorič, Grba, Bettetto in drugi. — V petek ostane opera zaprta. V soboto, dne 5. januarja se ponovi za abonente reda C moderna Krenesova opera »Jonny svira« v dosedanjih zasodbi. V nedeljo popoldne se poje kot ljudska predstava pri znižanih cenah Verdieva vodno sveža opera »Trubadur«, kjer nastopi v vlogi Leonore naša poznana umetnica ga. Vilfan-Kunčeva in v partiji Azucene ga. Mla Stagliar-Kogoleva in ne kakor je bilo pomotoma javljeno. V ostalih partijah nastopijo gg. Primožič, Kováč, Mohorič, Rumpel.

Sentjakovski gled. oder vprizori v soboto 5. in v nedeljo 6. jan. izvrstno Oskar Wildejevo komedijo v treh dejanjih »Bunbury«. Nastop igra pomeni dozdnevno figuro, ki sploh ne eksistira, na njen račun pa gredo vse veselo dogodivščine in pustolovščine, ki jih uganjajo gospod Worthing in Moncrieff. Silno komični sta tudi gg. Gwendolen in Cecily, ki z visokodonečnimi frazami razglašata svojo naučeno življenjsko filozofijo. Dalje prespevata figura gosp. Bracknell, ki zastopuje kot državni pravdnik in končno dobrodrušni figuri pastora in guvernerke, ki se na stara leta zaljubita drug v drugega. Vse te figure je bil pisatelj v celoto, prepleteno z najboljšim besednim in situacijskim humorjem pod imenom »Bunbury«. — Vstopnice za obe predstavi se dobe v trgovini gosp. Karužnika (Serka) na Starem trgu od petka dalje.

gani« in hukarice »Pri dveh pitanih pujskih« je znašala že 500 frankov, kar niso mahnike solze.

Nekega dne je pa prihitel Dechappe v svojo restavracijo ves preroben in takoj je poslal natakarka po Dubeca.

— Dubec, res je, da sem zaslužil nekaj denarja, toda našel sem pot, po kateri bi ga lahko še več. Če mi hočete pomagati, vam dam tritisoč frankov nagrade. Zvedel sem, da je kuhar »Pri dveh pitanih pujskih« ženska.

— Da, gospod.

— In mlada je, Dubec, dražestna je, vam pravim.

— Da, gospod.

— Oženite se z njo, dragi Dubec! Odvedite jo iz službe »Pri dveh pitanih pujskih« in takoj vam dam tisoč frankov kot poročno darilo.

— Saj mi jih lahko daste takoj, gospod. Ta zakon mi ne bo delal preglavice.

— Kaj jo poznate?

— Seveda, gospod. In ne samo to, tudi ljubim jo.

— Kaj pa ona, vas tudi ljubi?

— Seveda, pa še kako!

In ko mu je izročil Dechappe tri tisoč frankov, je pripomnil smeje:

— Veste, gospod, poročena sva že deset let.

Hedley Barker:

Ovboj na Montmartru

Sedela sva pred malo kavarno v Rue de Tatin. Adolf je naročil absint, prižgal si je cigareto in mi začel razkazovati okolič:

— No torej, monsieur, tole je Montmartre. Vidite te strme, ozke ulice? Tam dalje je Rue de la Barre z baziliko Sacré Coeur. Bil sem tu že nešteto krat. To je skoro moj dom, kakor pravite vi. Zelite še absinta? Lahko tu malo posediva in če hočete, vam povem resnično zgodbo iz življenja Montmartra.

Nanaša se na kavarno, pred katero sediva in na ono drugo tam nasproti. Bilo je v času, ko na Montmartru še ni bilo kabaretov in velikih hotelov. Takrat je bil lastnik te kavarne Aristide de Dechappe. Bil je grand homme, monsieur. Imeniten dečko, vam pravim.

Toda pripovedovati vam hočem o njegovem kuharju. To vam je bil pravi genij. Skoda, da ne morete pokusiti njegovih »kraljevskih klobas«. Lahko vam samo rečem, da so se kar same topile v ustih. Skratka, bile so divne, božanstvene. Prodajali so jih po pet frankov in izdeloval jih je Roul Dubec. Restavracija »Pri mali rdeči podgani« — tako se je imenovala takrat tale kavarna —

je bila vedno polna gostov, ki so hodili pokušat te rajske klobase in Dechappe je imenitno zaslužil. Razširil je svojo kavarno in začel je nositi trinitridesetkarski dijamant na levem mezinu. Roul Dubec je vse to videl in dejal je svojemu gospodarju:

— Gospod, to sem jaz, Dubec, ki je izumil »kraljevske klobase« in privabil z njimi množico gostov v vašo restavracijo.

Dechappe je na to skomignil z rame in končno se je omečal ter povikal Dubecu plačo za deset frankov. Roul Dubec ga je mirno poslušal, nekam čudno se je nasmehnil in odšel v kuhinjo.

Drugi teden sta se pojavila na Montmartru dva moža in sta izobesila na nasprotni hiši obvestilo, da se odprta na onem kraju nova restavracija. In prišel je slikar. A ko je bilo že vse gotovo, se je zalesketal na pročelju pod dvema lepoma rejenima praščikoma napis: Restavracija »Pri dveh pitanih pujskih«.

Ko je nastopil dan otvoritve, se je razkoračil Dechappe pred svojo kavarno in s škodoželjnim nasmehom je motril novo restavracijo. Tedaj je stopil iz nje sam lastnik, postavil je pred vrata nekako stojalo z napisom in je znova odšel. Dechappe je gledal in gledal, toda zdelo se je, da ne veruje lastnim

očem. Končno je zakričal na svojega natakarka:

— Čuj, stopi in poglej, kaj je tam napisano!

— Gospod, napisano je, da se dobe v novi restavraciji prav take »kraljevske klobase«, kakor »Pri rdeči podgani« in sicer po štiri franke.

Tu sem prekinil Adolfovo pripovedovanje: Upam, da je bila razlika med njimi.

— O, prav nobene, gospod! Mi, Parizani imamo zelo dobro razvit okus, toda med obema klobasama ni bilo niti najmanjše razlike.

— Gotovo je tudi Dechappe znižal ceno na štiri franke, — sem pripomnil.

— Da, res je, toda s tem gostov ni privabil, kajti lastnik restavracije »Pri dveh pitanih pujskih« je takoj znižal ceno na tri in pol franka in je začel dajati večje porcije. Ves obupan je Dechappe poklical svojega kuharja:

— Gospod Dubec, — mu je dejal, — v tisksi sem, a vi ste umetnik. Vi ste gen

Dnevne vesti.

— **Povratak kraljice Marije.** Kraljica Marija se vrne v Beograd jutri.

— **Promocija.** V soboto 5. t. m. ob 12. uri bo na ljubljanski univerzi promoviran abs. pravnik g. Teodor Tominc iz Maribora za doktorja prava. Čestitamo!

— **Pomočnik dvornega maršala** major Pogačnik je imenovan za upravnika dvora.

— **Iz odvetaške službe.** V imenik odvetaške zbornice za Slovenijo je bil vpisan dr. Janko Drnovšek s sedežem v Brezicah.

— **Iz poštne službe.** V višjo skupino je pomaknjen uradni podružnični Poštne hranilnice v Ljubljani Drago Košak.

— **Iz prosvetne službe.** Imenovana sta za profesorja na realki v Ljubljani profesor II. drž. gimnazije dr. Nikola Omerza, za profesorja na II. državni gimnaziji na profesor III. državne gimnazije v Ljubljani Franc Dvornik.

— **V naše državljanstvo so sprejeli** mehanik z Vite Ferdinand Strukelj, delavec iz Srednjih Bitenih Vincenc Stok, slušatelj ljubljanske univerze Feodor Tkacev, tkalec iz Boh. Bistrice Peter Torkar, učenka mešanske šole v Ljubljani Nada Gernek in posestnik iz Gor. Logatca Josip Kovčič.

— **Iz našega državljanstva so izstopili** mesar Martin Černoš, pristojen v Kriz, nudi Hermina Marija Bol, pristojna v Otočški vrh, delavec Franc Zlaker, pristojen v Domžalah, gledališki igralec Leon Selenko Haberborn, pristojen v Kisarcu in Katarina Zakšek, pristojna v Zetale.

— **Proračun Zbornice TOI odobren.** Veliki župan ljubljanske oblasti je odobril proračun Zbornice TOI v Ljubljani za l. 1929 s skupnim zneskom zborničnih dohodkov 4 milijone 875.515 Din in s preminiranimi izdatki v skupnem znesku 4.074.945 Din, torej z 800.570 Din proračunske blaginjske rezerve. S tem je Zbornica dovoljena, da sme pobirati za kritje potrebnih izdatkov l. 1929 v svojem okoliščju 25 odst. zbornično določeno od davka na dohodek podisti, obratov in samostojnih poklicev in od davka na dohodek podisti, zavezanih javnemu polaganju računov.

— **Tolmač angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika.** Viš. dež. sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetniškega kandidata v Ljubljani dr. Stojana Lašiča za tolmača angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika pri deželni sodišči v Ljubljani.

— **Natečaj za gojenke zavoda za zdravstveno zaščito matere in dece.** Zavod za zdravstveno zaščito matere in dece v Ljubljani razpisuje natečaj za sprejem 10 gojenk za šestmesečni teoretično-praktični tečaj o nezi in prehrani dojenčkov. Poup se prične 1. marca. Prošnje je treba vložiti do 15. februarja.

— **Natečajne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 8. do 14. decembra je bilo v ljubljanski oblasti 29 slučajev tifuznih bolezni, 74 škrlatinke, 2 griže, 11 ošpic, 18 davice, 2 dušilne kašlja, 9 šena, 3 krčevite odreenelosti in 1 vrančnega prisada. V mariborski oblasti je bilo v istem času 22 slučajev tifuznih bolezni, 33 mumpsa, 3 griže, 52 škrlatinke, 135 ošpic, 29 davice, 7 šena in 1 krčevite odreenelosti.

— **Za mrtve pogladi.** Okrožno sodišče v Mariboru je uveljavilo postopanje, da se proglase za mrtve sledeči pogladi: posestnik v Lipovcih Marko Šuklar, posestnik v Zerkovcih Koloman Spas, rudar v Hrastovcu Franc Golob, posestnikov sin v Zlatotolcih Franc Turk, posestnik v Melinicih Mihael Pozderec, posestnikov sin v Plodernicih Franc Kolečnik, posestnik v Murski Soboti Stefan Gregor, posestnikov sin v Javorju Rudolf Grabner, posestnikov sin v Bišu Anton Čeh, posestnik v Belavški Jožef Voglar, posestnikov sin v Murskih Črncih Stefan Matej, delavec v Gornji Bistrici Ivan Hožjan, posestnik na Spod. Hajdinu Franc Skledar, posestnik v Salovcih Karel Lepoša, posestnik v Kučarovcih Franc Filipič, stotnik pešpolka št. 23. Karel Vincenc Landwehr, želar v Nutričnem vrhu Franc Maguš, posestnik v Kobilih Janez Zelenko. Vsi so odšli začetkom svetovne vojne na bojišče in se niso vrnil.

— **Propaganda za naš turizem.** Da bi se inozemstvo čim bolj zainteresiralo za naša letovišča in kopališča, se je vršila v novem letu propaganda našega turizma tudi potom velikih svetovnih razstav. Naša država se udeležila velike mednarodne razstave, ki se bo vršila od 15. julija do decembra v Barceloni in ki bo ena največjih dosedanjih razstav na svetu. Razstavo priredi mesto Barcelona pod pokroviteljstvom španskega kralja in mestna občina je vložila za njo 1 milijardo 200 milijonov Din. Na tej razstavi bo dostojno zastopan tudi naš turizem. Druga razstava, ki se je udeležila naša država, bo od 17. do 24. marca v zvezi s praškim pomladanskim veseljem. Za to razstavo vlada v našem Primorju že zdaj veliko zanimanje. Zagrebški veleposlanec je pripravljen brezplačno odstopiti del razstavnega prostora za razstavo našega turističnega materiala, ki bi se vršila v zvezi z zagrebškim pomladnim sejmom od 20. do 28. aprila.

— **Ekskurzija nemških delavcev po Jadranu.** Socialistični naobrazbeni odbor v Berlinu je sklenil organizirati spomladni več velikih ekskurzij nemških delavcev po Dalmaciji in drugih krajih naše države. Ekskurzije se udeležijo okrog 800 nemških delavcev.

— **Jugoslovanski reprezentančni ples v Pragi.** Kakor vsako leto, pride v Pragi bivajoči Jugoslovani tudi letos svoj reprezentančni ples, ki se bo vršil 25. t. m. v vseh dvorah Mestnega doma. Pokroviteljstvo je prevzel prezident Masaryk. Vsa kolektiva jugoslovanski reprezentančni ples v Pragi so izpeli v priručno manifestacijo iskrenega bratstva med obema narodoma.

— **Iz "Uradnega lista."** "Uradni list" št. 123 z dne 31. decembra objavlja uredbo o ureditvi osrednje uprave za mere in dragocene kovine, uredbo o ureditvi, področju in območju kontrol mer, in dragocenih kovin

uredbo o ureditvi, področju in območju kontrol mer, pravila o obliki, sestavi in načinu oznamovanja sodov in o mejah njih točnosti, pojasnilo o uvoznem carinjenju avtomobilskih gume in naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti.

— **Železniški vpokojenec.** V nedeljo 13. januarja 1929 se vrši redni občni zbor društva železniških vpokojencev v salonu pri "Levu", Gosposvetska cesta 6 v Ljubljani. Začetek ob dveh popoldne. — Člani vlijudno vabljeni. Pričakujemo polno udeležbo. — Predsedstvo.

— **Velik porast prebivalstva Beograda.** Po podatkih zglaznevalnega urada je imel Beograd 31. decembra 339.208 prebivalcev, kar pomeni, da je naraslo število prebivalcev v enem letu za 95.576. Dvomimo, da bi bili podatki zglaznevalnega urada točni, vendar pa pričajo, da se Beograd tudi glede števila prebivalcev naglo razvija, ker je postal prestolnica velike države. V Beograd se stekajo milijoni iz prečanskih krajev, obenem pa dobiva ogromne množine reparacijskega blaga in zato ni čuda, da se tako uspešno razvija.

— **Smrtna kosa.** Danes ponoči je umrla gđ. Helena Boudokova, posestnica in častna članica družbe sv. Cirila in Metoda. Bila je dolga leta zvesta in požrtvovalna za družbo. Članstvo CM družbe vabimo k obilni udeležbi na njeni zadnji poti. — 8-n

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo menjačo se oblačno in lepo vreme in da je računati na blagi z južnimi vetrovi. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod na oblačno. Snežilo je včeraj v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, dočim je v Beogradu in Splitu deževalo. V Dalmaciji pihajo močni južni vetrovi. Zelo zanimivo vreme imajo v Skoplju, kjer je znašala včeraj zjutraj temperatura —1. v opoldanskih urah pa 17 stopinj nad ničlo. V Splitu je bilo 12, v Beogradu 5,5, v Zagrebu 1. v Ljubljani in Mariboru 0 stopinj. V Ljubljani je zapadlo 40 centimetrov snega. Mnogo snega imajo tudi v Mariboru in Zagrebu. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 762 mm, temperatura je znašala —3,5 C.

— **Pri obolenosti, gihu, sladkorni bolezni** vam zboljša grenčica "Franz Josef" prebavo. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so tudi za protinom in sladkorno boleznijo bolni prav zadovoljni z učinkom vode "Franz Josef". Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Ciril-Methodova veselica
dne 5. januarja 1929 15
V NARODNEM DOMU
Vhod z Bleiweisove ceste

Iz Ljubljane

— **Iz Čudna praksa.** Pišejo nam: Ljubljanska pošta ima res čudno prakso. Če namreč telefonski naročnik slučajno še ni plačal telefonske pristojbine in če je zamudil samo en dan, mu telefonska centrala se isti dan ustavi tok in ga izključi. To je pretiran birokratizem, toda v poslovanje poštne direkcije se nečemo vmešavati. Skandal pa je, da je telefonska centrala v nedeljo, odnosno v ponedeljek zaprla telefon večim strankam, ki so pristojbino za telefon že davno poravnale. Kolikor smo informirani, se je to zgodilo 17 strankam. Naravno, da so se vse stranke pritožile na pristojno mesto. Se bolj čuden in naravno nerazumljiv pa je bil odgovor neke uradnice, ki je bila pri stvari prazadeta in ki je lakonično odgovorila: »Ah, saj včeraj je bila itak nedelja in telefon gotovo niste potrebovali!« Kaj pa se to pravi? Ali telefonski abonenti zastoj plačujejo visok pavšal in morda celo v nedeljo ne bodo smeli govoriti. Malo več obzirnosti bi se pričakovali od poštne uprave. — S tem popravljamo tudi oščet na naslov bolniške uprave, ki smo ga priobčili včeraj, kakaj bolnica je telefonske pristojbine že plačala, a je bila včeraj istotako žrtve malomarnosti poštne uprave. (Op. ur.)

— **Iz Kidanje snega.** Naročnik našega lista nam piše. V včerajšnji številki ste objavili opozorilo mestnega magistrata glede kidanja snega in snajenja hodnikov. V tej objavi je rečeno, da je vse pešpoti ob posestvih in parcelah nemudoma, čim zapade sneg, očistiti snega. Radoveden sem, če velja ta predpis tudi za različne katoliške ustanove, kajti videti je, da se te ne brigajo za veljavne predpise. Tako n. pr. v Strelški ulici ob posestvu bivšega Alojzijevega snega sproti ni odkidan in obstoji le gaz, ki so si jo peši sami napravili. Ker je v objavi mestnega magistrata rečeno, da so ti prestopki cestno-policijskega reda kaznivi in da se lahko odredi opuščenje dela na stroške zamudnega lastnika hiše, je na mestu, da mestni magistrat to takoj tudi izvrši.

— **Iz Število umrlih v Ljubljani.** Z naraščanjem števila mestnega prebivalstva, ki tudi letos se ni doseglo 60.000, narašča tudi število umrlih v Ljubljani. Glasom beležki mestnega popisovalnega urada je leta 1928 umrlo 1213 oseb. V primeri z letom 1927 je bilo 17 smrtnih slučajev več. Zelo je naraslo število samomorov.

— **Iz Umrlj v Ljubljani.** V času od 25. decembra 1928 do 3. januarja 1929 so v Ljubljani umrli: Gabrijel Urabec, zasebni uradnik, 49 let, Sv. Petra cesta 17, Uršula Obak, zasebnica, 75 let, Stomškova ulica 27, Marija pl. Pilbach, zasebnica, 37 let, Dvorni trg 3, Terezija Detela, zasebnica, 64 let, Japljeva ulica 2, Stanko Nečemer, natakarej, sin, 3 tedne, Hrenova ulica 17, Marija Jelenc, zasebnica, 85 let, Vodnikova cesta 13, Rihard Podboj, trgovski vajenec, 15 let, Vrazov trg 4, Ana Strupek, zasebnica, 51 let, Slovenska cesta 28, Marija Poženc, ž-

lezničarjeva hči, 18 let, Spodnja Šiška, barake, Josip Čeh, poštni nadzornik, 43 let, Hradskega vas 46, Majda Kacurica, ravnateljica hči, 9 let, Rožna dolina 1V/3, Ana Ambrož, mestna uboga, 78 let, Japljeva ul. 2, Marija Zajc, posestnikova žena, 86 let, Dolenjska cesta 54, Marija Bauer, zasebnica, 77 let, Einspielerjeva ulica 17, Uršula Dovžan, posestnica, 79 let, Janševa ulica 10, Marija Praznik, zasebnica, 68 let, Povšetova ulica 3.

— **Iz Razstava Karle Bulovčeve** bo odprta samo do ponedeljka 7. t. m., na kar opozarjamo vse, ki si je še niso ogledali.

— **Iz Sentjakobska knjižnica v Ljubljani.** Stari trg 11, je izposodila meseca decembra 1928 na 3548 strank 13.981 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 13. do pol 2. z. v. ob nedeljah in praznikih tudi od 10. do 12. dopoldne in izposoja slovenske, srbo-hrv., češke, ruske, poljske, nemške, francoske, angleške, italijanske, esperantske knjige in modne liste vsakomur, kdor se za dostojno legitimira. Na razpolago popolni imeniki knjig, ki jih priporočamo v nakup. Knjige se pošiljajo tudi po pošti.

PLES SOKOLA I.
V soboto, 5. t. m. na Taboru

— **Iz "Ljubljanski Sokol"** opozarja svoje članstvo na današnji sestanek, ki se vrši točno ob 8. zvečer v društveni sejni dvorani v Narodnem domu v svrhu sestave kandidatne liste za bodoči društveni odbor. — Društveni redni občni zbor pa se bo vršil v nedeljo 6. t. m. ob pol 12. dopoldne v istih prostorih. Zdravo. Odbor.

— **Iz Društvo "Socet"** bo priredilo v soboto 5. t. m. ob pol 21. pri "Levu" predavanje dr. Stojana Lašiča o zelo zanimivi in aktualni temi "Gibalne sile mednarodne politike." Vabljeni Sočani, prijatelji in sploh vsi oni, ki se zanimajo za važna sodobna mednarodna vprašanja. Vstop vsem prost. — 5-n

— **Iz Orkestralno društvo Glasbene Matice** ima za simfonični koncert v januarju prvo skušnjo po praznikih v petek, 4. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici. Obvezna udeležba za vse sodelujoče.

— **Iz Občni zbor Struk. in podp. društva trgov. in podjet. uslužbencev v Ljubljani** se vrši dne 6. januarja ob 14. uri popoldan v Florijanski ulici 36. — Člani se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo. — Odbor. 6-n

Iz Celja

— **c Stalni volilni imeniki** so na mestnem magistratu razgrnjeni od 1. do 31. t. m. na vpogled. V tem času se bodo volilni imeniki tudi uradno popravljali.

— **c Umrlj je v javni bolnici** 58-letni Alojz Robida iz Zagrada pri Celju.

— **c Aretirana** sta bila na celjskem kolo-dvoru radi tatvine in suma še drugih deliktov 22-letni v Hrastnik pristojni Jože Kotnik in 19-letni v Novi kot pri Kočevju pristojni Anton Mihelič. Oddana sta bila v zapore okrožnega sodišča.

— **c Tovarni promet na celjskem kolo-dvoru.** Po zadnji statistiki generalne direkcije drž. železnice je znašal tovarni promet na kolo-dvoru v Mariboru 57.000 ton, v Ljubljani 134.000 ton in v Celju 77.000 ton, torej 20 tisoč ton več kakor v Mariboru. Ta visoka številka je zopet jasen dokaz, da se je gospodarskim krogom Celja in okolice z uklenjenjem carinarnice zgodila velika krivica.

— **c Organizacija vojnih invalidov v Celju** ima 6. t. m. svoj občni zbor ob 9. uri dop. v mali dvorani Narodnega doma.

— **c Statistika umrlih.** V mesecu decembru je umrlo v Celju skupno 21 oseb in sicer 17 v javni bolnici, 3 v mestu, 1 v vojaški bolnici.

KLJUČ
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Radioprogram

Cetrtek, 3. jan.: 17: Radio-orkester. 18: Čestna, uvodno besedo govori češkoslovaški konzul dr. Ressel. 18:30: Odpira plemenite živine, predava in. Rado Lah. 19: Tehnika letalsva, predava dr. Brežnik. 19:30: Zgodovina Sloven-cov, predava prof. S. Kranjec. 20: Slovenske narodne pesmi, poje g. Banovec, član nar. gled. v Ljubljani. Radio-orkester. 22: Poročila.

Petek, 4. jan.: 12:30: Reprodukcijska glasba in borzna poročila. 17: Radio-orkester. 18: Človek in Bog, predava vseuč. prof. dr. Veber. 18:30: Gospodarska ura, predava gđ. C. Kerkova. 19: Francoščina, poučuje dr. Stane Leben. 19:30: Varsvo spomenikov, predava dr. Stele. 20: Povski večer g. Adrijana Monizga. Večer citir-skega tereta g. Cepina. 1. Pastirnik: Serenada; 2. Ev. Cepin: Tiha noč; 3. I. Kiferle: Božič; 4. I. Kiferle: Novo leto; 5. I. Kiferle: Na vrta; 6. I. Kiferle: Dolenjska; 7. C. Umilau: Zvonček v dolini; 8. C. Umilau: Zho-gom; 9. C. Umilau: Iz srca; 10. Schnabl: V kostanovem gaju. Dvojezno prireditel Ev. Cepin. Radio-orkester. 22: Poročila.

Sobota, 5. jan.: 12:30: Reprodukcijska glasba in borzna poročila. 17: Radio-orkester. 19: Nem-ska, poučuje g. dr. Piskernik. 19:30: Masaryk, vzgojitelj svojega naroda, predava vseuč. prof. Karol Ozvald. 20: Klavir in harmonij (g. Svet-let, Balaska). Vmesne speve poje kvartet "Ljub-ljane". Radio-orkester. 22: Poročila.

Kje je zibelka človeštva?

Teorija francoskega antropologa Montandou. — Kozmični fe-nomen začetek življenja na zemlji.

Antropologija ni posebno stara ve-da. Nastala je pred dobrih 50 leti. To-da bojevita je bila že v zibelki. Prvi antropologi so se pripravili prav tako, kakor se pripravijo zdaj. Izpriceno se je samo bojišče. Prvotno je šlo za mo-nogenizem in poligenizem, torej za vprašanje, da-li ima človeštvo skupni izvor ali pa je nastalo iz večih plemen. Antropologi obeli taborov so pa kmalu spoznali, da se pripravijo za nekaj ab-straktnega. Splošna veda o človeku je bila še preveč nepopolna, da bi se dala uspešno zagovarjati ta ali ona teza. Učenjaki so začeli zbirati podatke in študirati problem zibelke človeštva, da bi mogli spor z večjim uspehom obno-viti.

Francoski antropolog Montandou je priobčil te dni v "Alcara" zanimivo raz-pravo "Človeška ologeneza", ki je vzbudi-la med učenjaki splošno zanimanje. V naslednjem hočemo kratko navesti glav-ne misli iz teorije francoskega antropo-loga.

Montandou izhaja iz istega vidika, kakor Florentinec Daniel Rosi Ologe-nesi, ki razlaga genezoglobarno teorijo. Postanek življenja na zemlji, si lahko nazorno predstavljamo, če opazujemo v poletnih jutrih naravo. Na listih dreves in rastlin se leskečejo milijarde kapljic in to je shka nastajajočega življenja. Življenje se je pričelo globalno, to se pravi povsod, kjer so bili dani pogoji, na celi površini zemlje istočasno. Poja-vilo se je v istem času in povsod v ena-ki obliki, morda v obliki organizma, podorganizma ali ultramikroskopičnega bitja, v katerem so bile klice vseh bo-dojih možnosti. Ta fenomen se je poja-vil samo enkrat. Nikoli več se ni pono-vil. Omogočili so ga najbrž gotovi koz-

mični pogoji, ki pozneje nikoli več niso obstojali.

Iz prvotnega edinega organizma se je razvil vse življenje na zemlji. Ne-kaj časa so živele na zemlji samo ene vrste bitja. Ko je minila ta doba, je prvotna vrsta dozorela. Poginila je in zapustila dva potomca, dve bratski vr-sti, od katerih ni bila nobena podobna prvotni, pa tudi med seboj si nista bili podobni. Daniel Rosi pravi, da sta ti dve dedni vrsti neenako vredni. Ena predstavlja časovno stransko vejo, ki doseže vrhunec svojega razvoja prej nego druga, ki je zakasnela in se raz-vija počasni. Tako so nastajala postopno bitja, ki so se izpopolnjevala. Migraciji pripada manj važna vloga, nego se ji navadno pripisuje. Poleg tega je pa na-pačno predstavljati si nove oblike življenja kot nekeke žarke, izvirajoče iz skupnega središča ali ognjišča. Na-sprotno, krog vsake nove vrste življenja, vsake nove oblike, je determiniran, torej nekako omejen z drugo predhod-no vrsto. Če velja ologeneza za prvot-ne oblike, velja tudi za končne ali vsaj za sedanje. Montandou razlaga z olo-genezo tudi postanek človeka. Seveda je vprašanje, kaj poreko na to etnolog in antropolog.

Montandou zaključuje svojo razpra-vo s trditvijo, da o kaki zibelki človeš-tva ni mogoče govoriti. Človeštvo je nastajalo in se razvijalo iz zaporednih vrst, odnosno oblik življenja povsod istočasno. Če je zibelka življenja vsa zemlja, je spor med monogenisti in po-ligenisti brez podlage. Če ima Montan-dou prav, bi se teorija monogenizma in poligenizma združila v kompromis, ki bi bil ologeneza. Ta teorija razlaga raz-like in skupne poteze med različni ra-sami.

Ženska lepota

Človek je lahko še tako podvržen starim predsodkom in zastarelemu na-ziranjju, pa ne more trditi, da lepota ni največji dar narave, najboljši pomočnik in največja prednost žene. Lepote ne nadomesti ne denar, ne visoka izobraz-ba, ne odlični družabni položaj. Lepa žena doseže vse, povsod jo prijazno sprejmejo, povsod ji je odprta pot in nje-na življenska pot je posuta s cvetjem. Žene to instinktivno čutijo in zato se ne smemo čuditi, da si na vse načine priza-devajo ostati lepe, če jim že narava sa-ma tega največjega darila ni naklonila. Priznati je treba, da je zdaj mnogo več lepih žen, nego jih je bilo v starih ča-sih. Vprašati se je pa treba, so-li res lepše, ali pa se je izpremenilo samo na-ziranje o lepoti. Gotovo je, da moderne žene same sebe bolje razumejo in da gleda svet na žensko lepoto z drugačni-mi očmi. Često pravimo, da je ta ali ona ženska lepa, ne da bi se prav za-vedali, čemu se ima za svojo lepoto za-hvaliti.

Pri presoji ženske lepote igra od-ločilno vlogo razvoj okusa. In tu nale-timo zopet na modo. Elegantne, lepe dame iz časa Ludvika Filipa ali Ludvika XV. bi zdaj gotovo ne imele poseb-nega uspeha. Arhitektonski obrazi sta-roveških boginj bi modernega moškega ne mogli očarati. Moderna lepota je oduševljena, morda manj pravilna, ne pozna točnih predpisov in morda bi la-hko rekli, da je tudi nekoliko drznejša. Zahteva moderne lepote je izpopolniti v sebi do najmanjših podrobnosti oni tip, ki ga nam je dala narava, a ne prilago-diti ga splošno priznani podobi lepe žene.

S tem je tudi rečeno, da presojamo drugače lepoticenje, kakor so ga preso-jali naši predniki. Moderna družba raz-ume, da temna brunetka ne more imeti mlečne polti, kakor blondinka s svetlo-modrimi očmi. Pa tudi oni tip angelskih blondink ni več uniformiran. Nežno lice blondinke je lahko tudi zagorelo in rde-če. V splošnem je opažati prizadevanje, da se tudi ženski žje na zunaj pozna zdravje. Lepoticenje, ki je zlasti v me-stih neobhodno potreben pomočnik ženske lepote, je postalo zadnje čase zelo fino in ženske so lahko vesele, da se morajo nalepitičiti samo tako, da osta-ne vse naravno, zlasti čez dan. Obrvi si barvajo elegantne dame zdaj samo še zvečer, uestnice pa le, če so zelo ele-gantno in razkošno oblečene.

Izraz ženskega obraza se je z dečjo frizuro bistveno izpremenil. Krona vi-soko počesanih las priča pri vsaki žens-ki o nečem dostojanstvenem, staro-kopitnem in nedotakljivem. Kratko ostrizeni lasje pa napravijo vtis razpo-sajenih deklic ali dečkov. Seveda so se pa temeljito zmotile one dame, ki so mislile, da so tem elegantnejše, čim manj imajo las. Mnoge dame so namreč mislile, da bodo zelo elegantne, če si dajo lase popolnoma ostrčiti.

Zdaj se je bistveno izpremenila tudi frizura. Ženske nosijo nakodrane lase, kratke, dolge ali povsem kratke, kakor jim pač pristojajo. Prav tako tudi ni predpisana postava, niti teža. Lani je zahtevala moda zelo vitko postavbo, letos je pa v tem pogledu že bolj široko-grudna. Ženska, ki hoče biti lepa, se mora najprej zavedati in najti svojo vrsto lepote, svoj slog, torej svojo lepo-tu. Potem mora pa storiti vse, da se svojemu slogu čimbolj približa.

Zagonetna usoda nemškega letalca

4. decembra je startal znani nemški letalec Günther Plüschow s hidropla-nom na Tera del Fuego k polizvedo-valnemu poletu nad Magellansovo morskno ožino. Od tistega časa ni o njem duha ne sluha. Njegovi prijatelji pa še vedno upajo, da se bo vrnil. Skicujejo se na njegov senzacionalni beg med svetovno vojno, ko je Plüschow bežal iz Kitajske okrog sveta in srečno prispel v Nemčijo.

Zanimiv je bil njegov beg iz oble-gane nemške trdnjave Cingtau začet-kom svetovne vojne. Ko so Japonci obkrožili nemško trdnjavo na kitajskem ozemlju, je Plüschow s svojim letalom obkrožil v nji. V trdnjavi sicer ni bilo primerne letališča, vendar je pa drz-ni letalec startal in storil oblegani po-sadki neprecenljivo uslugo. Ko so Nem-ci spoznali, da trdnjave ne bodo mogli dolgo braniti, je sklenil Plüschow po-begniti. Brez najmanjše nevarnosti je prišel iz trdnjave in srečno je priletel v 250 km oddaljeno kitajsko provinco Kiangsu. Tu je moral pristati in aeropl-an se mu je razbil. Motor je podaril mestnemu mandarinu, ogroditve je pa sežgal in odšel v Nankin, kjer je dobil še zadnje mesto v spalnem vagonu ekspresnega vlaka, ki je odhajal v Sanghaj. Tam se je skrivaj več tednov, dokler mu prijatelji niso preskrbeli pot-nih listov na ime ameriškega trgovca Mac Carvina. Na parniku "Mongolia" je odpotoval v San Francisco, prepo-toval je vso Ameriko do Newyorka, kjer se je s štirimi Nemci vkrcal na italijanski parnik "Duc de Abruzzes" in se odpeljal v Švico. 3. februarja 1915 je pristal parnik v Gibraltarju in pri reviziji so angleški častniki vseh pet Nemcev razkrinkali in aretirali.

Neke vilharne noči je pa Plüschow z enim svojih tovarišev pobegnil iz an-gleškega tabora in se odpeljal v Lon-don. Njegovega tovariša so v Londonu spoznali in aretirali. Plüschow se je pa vtihoval na holandski parnik in prispel srečno v Vlissingen, od koder je lahko dosegel nemško mejo. Doma so ga postrani gledali, ko se je predstavil kot letalec Plüschow. Sma-trali so ga za vohuna, češ, da je bil letalec Plüschow v Cingtau ujet. Še-le v wesenski trdnjavi so ga spoznali in imenovali je bil za poveljnika mor-narske letalske eskadrile na vzhodni fronti. Za potovanje iz Kitajske v Nem-čijo je rabil 9 mesecev.

Indijski radža na Dunaju

Dunajska policija je prejela anonim-no ovadbo, da se neki indijski radža v njegova žena v tem mestu bavita s tr-govino z dekleti. Preiskava je dognala, da sprejemata eksotična gosta v svojem hotelu od časa do časa zelo sumljivo družbo indijskih oblečenih, toda pristno dunajskih deklet, med katerimi sta bila tudi neki zvodnik in prodajalka v neki dunajski draguljarski trgovini. Ta druž-ba je bila Indijcem na razpolago za prirejanje razuzdanih orgij. Zvodnik in prodajalka sta izkoristila svojo na-vzočnost za lahek zaslužek. Grozila sta radži, da naznanita stvar oblastim, ta pa jima je plačeval visoke vsote, samo da bi molčala. Nekega dne mu je postalo vse skupaj preneumno in ju je po-stavil pred vrata. Iz maščevanosti sta nato napravila gori omenjeno anonim-no ovadbo

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

Vrnila sta se v kabinet in Sokrates je stopil k peči. Bil je globoko zamišljen, roke je držal na hrbtu in zrl je v peč.

— No, kaj si si izmislil? Sokrates se je ozrl, če ni morda brata kje blizu, pa se je takoj spomnil, da ga je poslal na policijo.

— Bob, — je dejal, — tu sta dve zagonečki. Eno sem končno pojasnil. Vem, čemu je Jetheroe snoči prišel. Vem tudi dobro, kaj je zahteval od tebe. Vem za Barnin, odnosno Jevingtonov zavod in vem zelo dobro, kaj se je zgodilo z Molly.

Bob ni odgovoril. In pripovedovati ti hočem povest, ki te bo menda zanimala prav tako, kakor mene. Izpustim Mandlejev umor in ga izločim iz domneve. To je povest o petinpetdesetletnem možu, ki ljubi dvainvajsetletnega dekleta in ki je storil smrtonosen zločin, videč, da mu jo hoče mladenič vzeti.

Bobov obraz je bil mrtvaško blede. — Začenjam s tem, kaj sem odkril dva ali tri dni po Mandlejevi smrti. Ne dolžim te umora, kajti tu ni povoda, da bi bil umoril svojega tovariša.

— Torej me ne dolžiš umora? — je vprašal Bob Stone smeje, kakor da ni slišal opazke, — sem prišel k tebi v posete in ti si telefoniral v knjižnici. Govoril si z Barnovo in slišal sem, kako si dejal: 500 sterlingov dobiš. Potem sem slišal iz vseh tvojih pogovorov samo ime Jevington. Saj veš, da sem nepoboljšljiv volun. V Scotland Yardu je mož, ki nikoli ničesar ne pozabi. Morda poznaš starega, sivolasnega možička z očali na nosu, ki sedi v arhivu in ureja dokaze za roko pravice. No torej, to kar sem slišal, me je tako zanimalo, da sem odšel k njemu in zvedel vse podrobnosti o Jevingtonu in Barnovi. To dvojce sem združil.

— In razdelil na pet delov, — je zamrmral Bob. — Ne, samo na štiri, — je odgovoril Sokrates flegmatično. — Ljubil si Molly, ona te pa ni marala. In imela je tako slab okus, da se je zaljubila v mojega brata. Odkrito rečeno, izbrala je dobro, ti pa se nisi točno vedel, kako je v Molly in Lexingtonu, pa si že zasnoval načrt za vsak slučaj. Morda bi bil storil to že pred Mandlejevo smrtjo, toda to ne spada k stvari. Verjamem, da je težko ljubiti mnogo mlajšega dekleta in dobiti košarico. Hvala bogu, da kaj takega še nisem doživel. Kot rečeno, nisi si bil na jasnem, kaj je z Molly in mojim bratom. Toda istega dne, ko smo govorili s komisarjem, se je izkazalo, da piše Molly kakor vsa mlada dekleta dnevniki in da zapisuje vanj svoje najskrivnejše misli.

Dokaj je bil že v tem, da se je tako bala za svoj dnevnik, ko je gorela Mandlejeva hiša. Starejši ljudje bi v takem primeru rešili najprej svoje umetne zobe, — je pripomnil smeje, toda Bob se ni zasmel. — Ko si zvedel za dnevnik, si sklenil pogledati vanj in zato si se splazil v Chequerjevo gostilno, kjer si prestrašil ubogega dekleta in odnesel dnevnik. Mislim, da je bilo v njem nekaj zelo sladkega o Lexingtonu.

Bobov obraz je bil blede, oči srđite in polne sovraštva. — Vrag ga vzemi! — je dejal z drhtečim glasom. — Če bi ne bil prišel s teboj. — Sokrates je zmajal z glavo. — Dragi prijatelj, — je dejal prijazno. — Če bi ne bilo Lexa, bi bil prišel kak drugi Lex ali Jim. Tom ali Harv. Ni

bilo sojeno, da postane Molly tvoja. Ko si prečital dnevnik, si pobesnel. Iz ljubezni do Molly in iz sovraštva do Lexa si zasnoval originalen načrt. Najbrž si zasnoval za Barnovo zelo drzen napad. To je kruta ženska, ki je pripravljena za denar storiti vse. To je nevarna stanka, ki bo dobro stražila Molly, če jo dobi v krepilje. Morda si Molly proglasil za blazno. Iz tvojega pogleda vidim, da se ne motim. In tega sem se najbolj bal. Stone, — Sokratov glas je postal osoren. — Poklical sem uradnika Scotland Yarda, da bi pazil na Molly, če bi me ne bilo doma. Ti si pa prebrisani in si kmalu opazil, da sedi vso noč pri njenih vratih, podnevi pa spi. Zadržal je videl Molly v knjižnici kraj tvojega kabineta. Čitala je in nihče drugi je ni videl.

— Imaš torej obtožbo proti meni že sestavljeno. Sokrat Smith, — je dejal Bob in ga srđito pogledal.

— Kaj nimam prav? — je vprašal Sokrates. — Da, kakor vidiš, že imam obtožbo in še zelo hudo. Stone. Kot rečeno, Frank je videl Molly zadnjič v knjižnici. Slišal je tudi, kako je nekdo telefoniral. Klicala te je Barnova. Po tem Molly nihče več ni videl. Res, videli so tvoj avto, kako je drvel po klancu proti mestecu. Morda si bil v Guildfordu ali pa tudi ne, gotovo se pa Molly ni peljala s teboj. Ta čas je bila v tvoji kopalnici ali bolje rečeno v omari. Ne vem, da-li si jo omamili, ali ne. Prej bi dejal, da si jo, nedvomno si jo pa nekako prisilil, da je molčala, dokler smo bili doma.

In ko sem se kot tepec ujel v nastavljeni past in odpotoval v London, si se odpeljal pod pretezo, da so te klicali v Weston-super-Mare. Od osmih zvečer do pol desetih jutraj si prevozil 312 milj. kolikor znaša razdalja med tvojim dvorcem in Močvirjem na Blatu tja in nazaj.

Bob Stone si je grizel ustnice. — To je razdalja med Knežjim dvorcem in Weston-super-Mare, kjer sem tudi bil.

Sokrates je odkimal z glavo. — Dekle je zdaj v Močvirju na Blatu pod nadzorstvom Barnove. Ne vem, kaj nameravaš početi z njo.

— A kaj storiš ti? — je vprašal Bob srđito.

— Najprej osvobodim Molly, potem se pa posvetujem s Scotland Yardom, kaj početi s teboj.

— Hm, — je mrmral Stone in se smejal. — Če je tako, ti moram pa povedati malo resnice, da tvoja bujna fantazija ne razdere najinega starega prijateljstva. Na nekaj si namreč pozabil.

Odvedel ga je v kopalnico k veliki omari, v kateri je stal stol.

— Če hočeš vedeti resnico, ti pa povem. Odvedel sem jo sem tako, kakor sem odvedel zdaj tebe, in dejal sem ji: če se ganeš, če zakričiš, te ustrelim.

Sokrates je dvignil obe roki, sladko se je nasmehnil, ozrl se je na avtomatično pištolo v Bobovi roki in dejal: — Zdaj vem, kdo je Bob. Stojim samo še pred eno zagonečko. Ti si umoril Johna Mandleja!

Bobov pogled je bil ta hip strašen. — Umoril sem Johna Mandleja proti svoji volji, — je dejal flegmatično. — Zdaj ustrelim tebe. Zlezl v omaro — hitro!

— Zelo ponižen sem, — je dejal Sokrates in zlezl v omaro.

Debeli vrata so se zaloputnili in dva klinca sta zarožljala. — Cetrt ure potrebujem, da se pripravim na pot, — je dejal Robert Stone. — Ves ta čas bom v knjižnici. Če

boš streljal, da bi alarmiral služinčad ali odstrelil ključavnico, se vrnem in te ustrelim v omari. In bog mi je priča, da te ne zgrešim.

Sokrates Smith ni odgovoril. Ustrelil je šele, ko je zaslišal pred hišo drdvanje Bobovega avtomobila.

XX.

Kaj je doživela Molly.

Robert Stone je bil zelo navdušen za dramatičnost. Ta lastnost pa človeka rada zapelje z ravne in edine poti resnice. Zato tudi njegov pogovor z Molly ni bil tak, kakor je priznal.

Molly je sedela v knjižnici in čitala zanimiv roman. Njene misli so bile pa bolj pri dveh gospodih, ki sta v Devonshiru iskala morilca, nego pri knjigi. Sicer pa je bil samo eden tako srečen, da so se sukale vse njene misli okrog njega.

Vstopil je Bob zelo dobre volje in nasmehnil se je, ko je nekemu odgovoril po telefonu. Molly se ni zmenila za telefonski pogovor. Bob je obesil slušalko in stopil k nji.

Presenečenje vam prinašam, Molly, — je dejal. — Veste, kaj sem storil? — Nimam pojma, — se je zasmejala. — Izmisli sem si za vas poročno darilo.

Čutila je, da je zardela, a vendar se je zasmejala.

— To je imenitno. Povejte no, kakšno darilo dobim.

— Baš sem vam hotel povedati. Sam sem to reč predlagal.

— Kakšna pa je? — je vprašala radovedno.

— Nove vrste kovčeg. Samo da — samo ne vem, kako bi radi imeli opremljenega znotraj.

— Pokažite mi osnutek.

— Smejali bi se mi, — se je branil. — Toda čujte, Molly. Storit mi usluho in prinesite mi mali kovčeg z rečmi, ki bi jih potrebovali za kratek polet, recimo pri prijatelji.

— Toda čemu to? — je vprašala presenečeno.

— Rad bi vedel, kako velik mor biti kovčeg in kaj se lahko spravi vanj.

— Razumem, — je odgovorila. — Takoj vam prinesem kovčeg s prtljago, ki jo rabim za potovanje.

Prinesla je ročni kovčeg, poln perila in toaletnih potrebščin.

— Vzameš tudi pižamo, če vas ne moti, — se je zasmejala.

— Prinesite vse v moj kabinet.

Postavil je kovčeg na mizo in ga zamišljeno ogledoval.

— Prinesite, prosim tudi klobuk.

— Klobuka nikoli ne spravljam v kovčeg.

— Toda moj kovčeg bo opremljen povsem drugače, — je izjavil svečano.

— In dajte mi tudi dežnik.

Začuden ga je gledala in najraje bi se bila na ves glas zasmejala.

— Dobro, prinesem ga, — je dejala končno in hitela v svojo sobo. Vrnila se je z vso prtljago.

Ni ga našla v kabinetu, toda vrata v sosedno sobo, kamor dotle še nihče ni stopil, so bila odprta. Pojasnil ji je, da ima tam kopalnico in Molly je bila navdušena. Kar je na vso moč zaloputnil vrata in se škodočljivo zarežal. Hotela je še nekaj povedati, pa ji je zastala beseda v grlu in tesno ji je postalo pri srcu. Vsa prestrašena je čakala, kaj bo.

— Molly, ali veste, da vas ljubim?

— Gospod Stone, mislila sem, da ste na to že pozabili, — je dejala mirno.

— In ni lepo, da mi govorite o tem pod svojo streho.

— Ali veste, da vas ljubim? — je ponovil.

— Vem, da si domišljujete, da me ljubite.

Dve originalni novoletni voščili

Iz hvaležnosti za novoletno voščilo zapustil tovarišu milijonsko premoženje. — Razglednica z novoletnim voščilom razkrinkala vlomilca.

Ob novem letu je poštni promet po vsem svetu zelo velik. Ljudje pošiljajo milijone razglednic in pisem, v katerih žele svojim prijateljem in znancem v novem letu obilo sreče, zdravja, uspehov, zadovoljstva itd. Med nešteti novoletnimi voščili jih je pa vedno nekaj, ki jih zadene originalna usoda in ki napravijo naravnost pustolovsko potovanje. Večina razglednic in pisem z novoletnimi voščili roma v peč, so pa tudi taka, ki igrajo v življenju adresata odločilno vlogo.

Bivši trgovec Blackbord v Melbourneu v Avstraliji, ki je živel več let kot samotar, je dobil za novo leto 1925 pislo. Mož ni z nikomur dopisoval, trgovino je bil že davno opustil, sorodnikov ni imel in zato ga je pislo presenetilo. Na eni strani je bil naslov odpošiljatelja: London, Russelsquare 77. Se večje je bilo njegovo presenečenje, ko je pislo prečital. Glasilo se je: »Srečno leto 1926. ti želi tvoj stari drug John Henry.« Blackbord je bil vidno ginen. Spomnil se je svoje mladosti in svojih tovarišev. Končno se je spomnil enega, ki se je pisal John Henry Ellsworth. Hotel se mu je za novoletno voščilo zahvaliti, pa si je premislil, ker ni rad pisal pisem. Vendar se je pa hotel izkazati hvaležnega za novoletno voščilo in zato je sedel za pisalno mizo, potegnil iz predalčka svojo oporoko, jo raztrgal in napisal novo. »Z hvaležnosti za novoletno voščilo zapuščam vse svoje premoženje svojemu edinemu tovarišu Johnu Henryju Ellsworthu v Londonu, Russelsquare 77.« je napisal Blackbord v oporoki. Kmalu je umrl in zapustil 20.000 funtov sterlingov. Oblasti so začele iskati srečnega dediča.

V Londonu na Russelsquare 77. so našli Johna Henryja, ki se pa ni pisal Ellsworth, marveč Paulsen. Po pisavi so spoznale v njem pošiljatelja novoletnega voščila, ki bi pa moral biti dostavljen drugemu Blackbordu v Melbourneu, kajti onega, ki mu je zapustil celo premoženje. Paulsen sploh ni poznal. Pred Paulsenom je stanoval v dotičnem stanovanju John Henry Ellsworth, ki so ga oblasti našle in ugotovile, da dotičnega pisma ni pisal. Tako ni bilo mogoče dognati, komu pripada dedščina. Dobiti bi jo moral ali oni, ki je Blackbordu pisal za novo leto, ki se pa ni pisal Ellsworth, ali pa John Henry Ellsworth, ki Blackbordu sploh ni voščil srečnega novega leta. Drugih dedičev ni bilo. Celo leto so sodne oblasti razpravljale o tej kočljivi zadevi in končno so jo rešile zelo pametno. Paulsen in Ellsworth sta se sporazumela tako, da sta si bogato dedščino pravično razdelila.

Manj prijetno se bo spominjal svojega novoletnega voščila tovarniški delavec Brown iz Newcastlea. Neko mlado dekle v Newcastleu je dobilo od enega svojih kavalirjev krasno razglednico z novoletnim voščilom. Razglednica, predstavljajoča zasneženo pokrajino z gradom, je bila umetniško delo in dekletu je bila tako všeč, da jo je postavila na prizidek pri kamini. Na novega leta dan jo je posetil njen stric, policijski detektiv. Takoj se je zanimal za umetniško razglednico in vprašal je nečakinja, od koga jo je dobila. Odgovor ga je presenetil. Zdelo se mu je sumljivo, da bi tovarniški delavec kupil tako drago razglednico. Vzel je povečevalno steklo in ugotovil, da je bila

razglednica prvotno naslovljena na hčerko tovarnarja Howarda. Prvotni naslov je bil pa skrbno zabrisan. Nekaj dni pred novim letom je bil izvršen v stanovanje tovarnarja Howarda drzen vlom in policija vlomilca ni mogla izslediti. Novoletno voščilo je pa privedlo detektiva na pravo sled. V stanovanju delavca Browna je napravil hišno preiskavo in našel ukradene dragulje. Brown je priznal, da mu je bila razglednica tako všeč, da jo je ukradel, ker jo je hotel poslati za novo leto svoji nevesti. Seveda pa ni slutil, da ga bo razglednica izdala in ga spravila v ječo.

Mrtvi kralj citiran pred sodišče

V hamburškem »Uradnem listu« je pozvan na predlog pruske vlade pred hannoversko sodišče hannoverski kralj Ernest Avgust, ki počiva že od l. 1851. v mavzoleju na Herrenhausen. Na sodišču se mora zgledati najpozneje 20. februarja 1929 ob 9. dopoldne, da uveljavi v do očenem roku svoje pravice na Leibnitzov dom, sicer ne bo mogel več reflektirati na ta dom.

Kralj je kupil Leibnitzov dom leta 1840., da prepreči porušenje arhitektonsko zelo lepega posopja, ki je spadalo med najznamenitejša poslopja mesta. Pozneje je bil ustanovljen s podporo mesta v Leibnitzovemu domu muzej. Mesto Hannover hoče porabiti starinsko hišo v druge svrhe in zato je treba urediti vprašanje lastništva. Zdaj je lastnik hiše pruska država. Tako je prišlo do juridične kurioznosti, kajti vlada je citirala pred sodišče kralja, ki je umrl pred 77 leti. Poziv je sicer samo formalen, vendar pa značilen za okostenelost nemških sodišč.

Strašna smrt v jami

Pri Železni Kaplji na Koroškem sta dva turista, ki sta raziskovala jama »Frauenmauerhöhle«, naletela na truplo že dolgo pogrešanega ravnatelja solnogradske realke Ratschüllera. Nesrečnej se je obesil, ker ni mogel iz jame.

Ratschüller, ki je bil navdušen turist in raziskovalec jam, je odšel nedavno sam, brez vsakega spremstva v neznanu mo jama. Vprašal je sicer ljudi, če je jama nevarna, toda rekli so mu, da ni in tako je odšel sam, zanašajoč se samo na Bädckerja in na površne informacije. S seboj je vzel bakljo in svečo. V jami je začel v stranski rov, ki je bil zelo strm in na spolzkih tleh je izgubil ravnotežje ter zdrknil v prepad. Padel je več sto metrov globoko, ne da bi se poškodoval, toda nazaj ni mogel. Nesrečnej je napenjal vse sile, da bi zlezl iz prepada, pa se mu ni posrečilo. Čim je uvidel, da se ne more rešiti, je začel s pokrovom svoje doze kopati, da bi izkopal nekaj predor do sporednega rova. Izkopal je cel kubični meter zemlje, nato pa je naletel na skalo. Medtem je njegova baklja dogorela in moral je prižgati svečo. Postavil jo je na skalo, toda slučajno je med kopanjem dregnil z roko in sveča je padla v prepad. Ostal je v temi. Iz žepa je potegnil časopis, ga zvil in prižgal z zadnjo vžgalico. V največji naglici je napisal poslovnico pismo. Poslovil se je od svoje žene, otrok in sorodnikov. Končno se je v obupu obesil. Uvidel je, da je smrt edini izhod iz groznega položaja. Njegovo truplo so pokopali v Solnogradu.

Odvetnik

dr. Albin Sayer v Ljubljani

naznanja, da je preselil svojo pisarno na **Resljevo cesto št. 15 I. nadstropje**

Puškar F. K. KAISER

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9

kupuje in prodaja stare puške, samokrese ter prevzame iste v komisijsko prodajo.

čaj „Dva Lengera“

V ORIGINALNEM PAKOVANJU ZNANE SVETOVNE RUSKE FIRME

GUBKIN - KUZNECOV

osnovane 1843. l. v Moskvi

Z analizo je potrjeno, da čaj ni pridejana nobena primes ali barva

Prodaja se v vsaki boljši kolonijalni prodajalni.

Generalno zastopstvo

«Slovenska Zazajemnost»

Beograd, Frankopanova 24. — Fab 136.

Cenik na zahtevo pošljemo samo trgovcem

Centrala:

The Asiatic Trading Corporation, London.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje iše mirna uradniška družina v mestu event. v Rožni dolini ali Šiški. Plača za pol ali celo leto v napred. Ponudbe na upravo lista pod »Februar/14«.

Lepo posestvo

okoli 60 oralov celo gospodarsko poslopje in poljedelsko orodje, v dobrem stanju in novo, oddaljeno 20 minut od glavne ceste in železnice, prodam za Din 225.000. Na posestvu je mogoče rediti 12 glav živine, a istotako konje. Točna pojasnila glede prodaje daje lastnik Martin J. Zvegljč, posestnik, Presladi št. 3, Rajhenburg, Slovenija. 12

Modelnega mizarja

za izdelovanje lesenih modelov, z večletno prakso. Išče mo za takol. Godbeniki prednost. Cenj. ponudbe na Dioniško društvo Domače tvornice predenja i tkanja u Dugopolje. 1

Jabolki

večjo količino prvovrstnega blaga kupim takoj V pošten pridejo samo večje in dobre zaloge. Ponudbe na naslov: Dušan Gnjatić, poštno ležeče, Mokronoz, Slovenija. 2940

Oglejte si najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne stroje, otroške vozičke novih modelov, male avtomobile, pnevmatiko, najceneje. — Ceniki franco. Prodaja se obroke.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovsk c. 4.

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hlšor, Ljubljana, Sv. Petra c. 25. 89/7

Landauer

proda polkovnik Ceda Jovanović. Obrnite se na artilerijsko vojašnico, tel. 2264. 5

Anton Mancini
foto-atelje
Rožna dolina pri Ljubljani

Mali avto

dvosedalni, takoz prost, kakor nov, proda Fajfar, kolarstvo, Ljubljana, Trnavska ul. 25, Telefon 3410. 11

Športne sanke

krasno in trpežno izdelane, prodaja Fajfar, kolarstvo, Ljubljana, Trnavska ul. 25. Telefon 3410. 10

Trg. pomočnik

mlad, želi službe v boljši manufakturni ali modni trgovini. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Zmočen/13«.

Makulaturni papir

kg à Din 4'—

oročaja uprava „Slov. Naroda“

